

Kriisimurdjate II kohtumine

- 13.00 – 13.15 Sissejuhatus päeva. Kriisimurdjate edasised tegevused.
- 13.15 – 15.15 KRIISITARKUSE KOOLITUS (grupitööd).
- 15.15 – 15.30 KOHVIPAUS
- 15.30 – 16.15 Meeskonnatöö harjutused (3 punkti)
- 16.15 – 16.30 Päeva kokkuvõte (bingo)

Käitumine ohu korral?

Koolitusplaan 2024

08.02. – sissejuhatav kohtumine

18.04 ja 25.04. - baaskursus KRIISITARKUS

13.06. - koostöökoolitus Aegna saarel. Kaasatud koostööpartnerid.

19.09 ja 26.09 – evakuatsioonikoolitus
Sisekaitseakadeemias (teooria + praktika)

26.10. – evakuatsioonikoha avamise õppus Kristiine
Spordimaja

05.12. – kriisimurdjate aastalõpu üritus

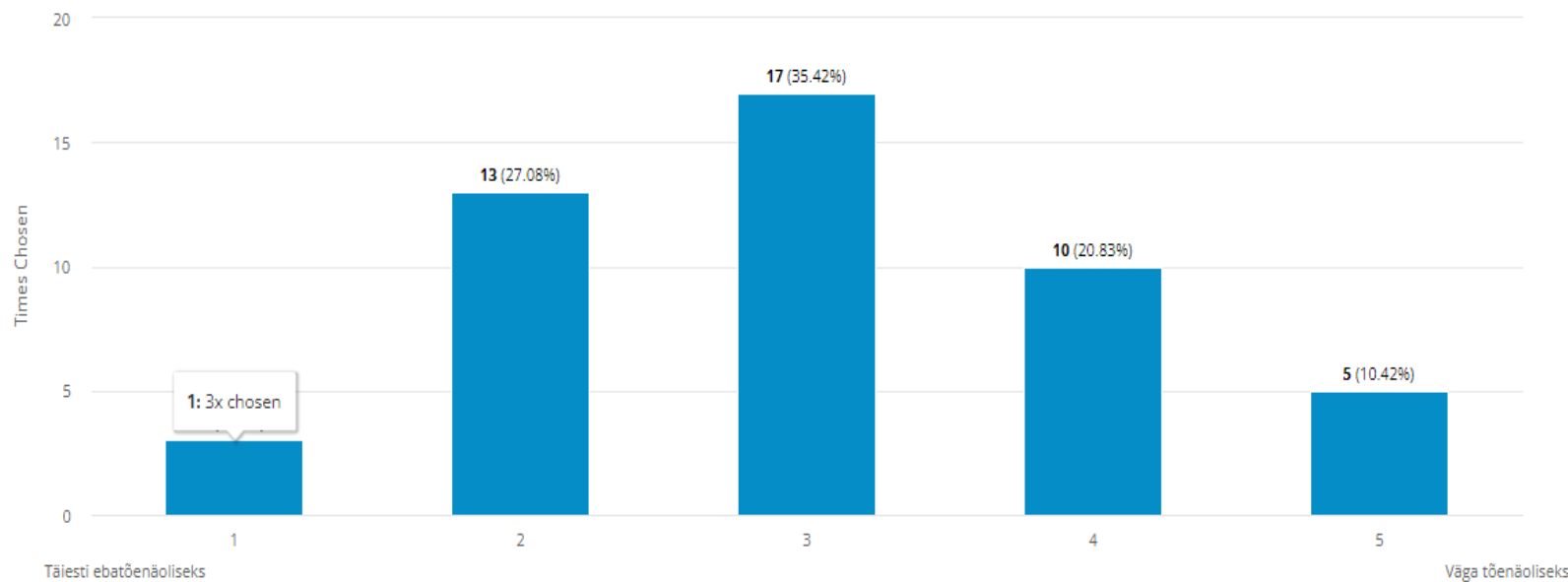

Küsitlus

15.04 seisuga vastas
kriisivalmiduse
küsimustikule 48
kriisimurdjat

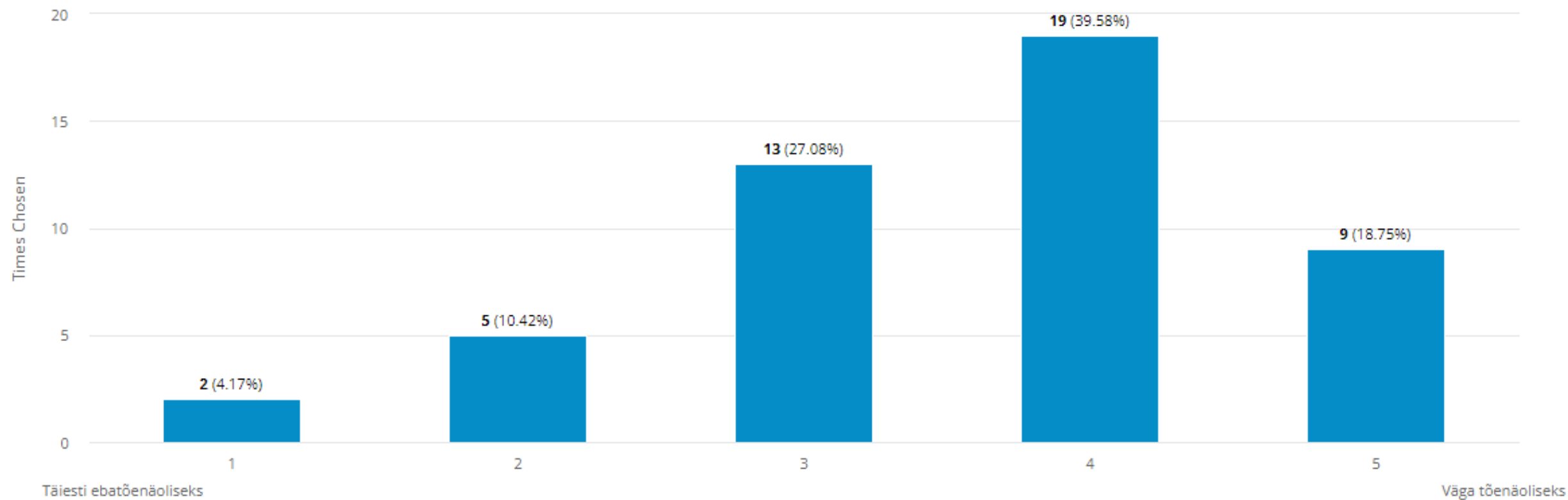
5. Kui tõenäoliseks Te peate, et Teie elukohas võib lähiaastatel juhtuda mingi sündmus, mis jätab Teie kodu või kortermaja kuni 7 päevaks ilma mõne elutähtsa teenuseta (nt elekter, vesi, küte, side)?

Number of responses: 48

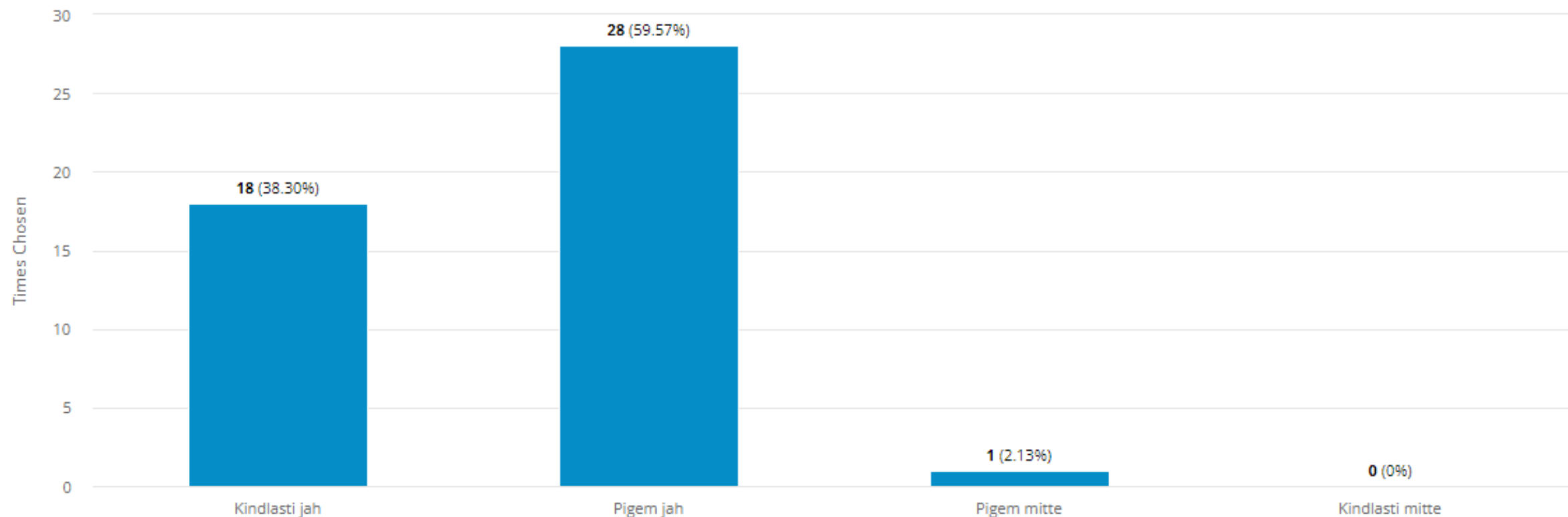
17. Kui tõenäoliseks Te peate, et kriisilukorras muust maailmast ära lõigatuna tuleks Teie pere kodus vähemalt 7 päeva iseseisvalt toime?

Number of responses: 48

23. Kas Te olete valmis töövälisel ajal operatiivselt kriisimurdjana reageerima mõnele erakorralisele väljakutsele või sündmusele ning kodust tööle tulema?

Number of responses: 47

21. Millistel teemadel vajate lisainfot, et suurendada kodust valmisolekut kriisolukordadeks?

Erinevatele olukordadele reageerimine

Kus on lähim punkt kuhu minna, et infot saada

Metsapõleng ja/või põlengu toss, varjumiskohad sõja ootamatu alguse või pommiähvarduse korral

Parem ülevaade nutikatest võimalustest, millega tavaelus üldjuhul kokku ei puutu

Kuidas toimib koostöö Tallinna linnas?

Elementaarsete vahendite nimekiri

Evakueerumine

Korterelamu kriisikindluse tõhustamine (generaator, küttevaru, punp jmt)

Üksikisiku majapidamise valmisolek

KRIISITARKUS

Tiina Laube

Munitsipaalpolitsei Amet
Kriisivalmiduse sektor

25.04.2024

KOV püsivad kriisiülesanded

- Kaugküttega varustamine
- Kohalike teede sõidetavus
- Veega varustamine ja kanalisatsiooni toimimise tagamine
- Evakuatsioonikohtade määramine ja kasutusele võtmine

Ootamatu äiksevihm tekitas Tallinna tänavatel uputuse
Õhtuleht

KOV püsivad kriisiülesanded

- **Kaugküttega varustamine**
- **Kohalike teede sõidetavus**
- **Veega varustamine ja kanalisatsiooni toimimise tagamine**
- **Evakuatsioonikohtade määramine ja kasutusele võtmine**
- **Koduteenuse korraldamine**
- **Väljaspool kodu ööpäevaringse üldhooldusteenuse korraldamine**
- **Asendusteenuse korraldamine**
- **Turvakoduteenuse korraldamine**
- **Varjupaigateenuse korraldamine**
- **Vältimatu sotsiaalabi tagamine**
- **Toimetulekutoetuse maksmine**
- **Oma territooriumil viibivate isikute kriisilukorras teavitamise tagamine**

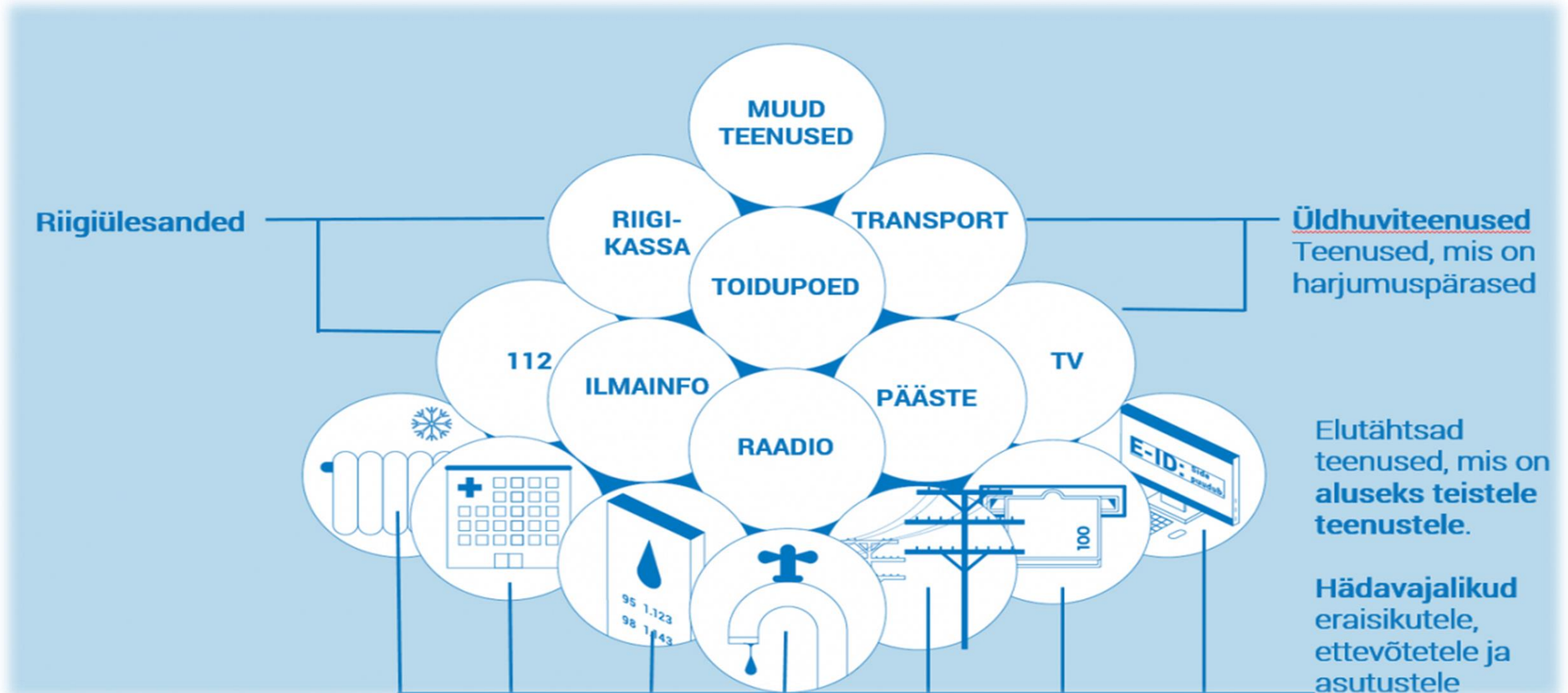
Mis on
oht/risk?
Mis on kriis?
Mis on
hädaolukord?

Kriisiks võib pidada olukordi, mille tagajärjel on inimeste harjumuslik elukorraldus häiritud. Kriis on olukord, mis nõuab muutmist ning võib esineda isiklikul või sotsiaalsel tasandil.

Hädaolukord on sündmus või sündmuste ahel või elutähtsa teenuse katkestus, mis ohustab paljude inimeste elu või tervist, põhjustab suure varalise kahju, suure keskkonnakahju või tõsiseid ja ulatuslikke häireid elutähtsa teenuse toimepidevuses ning mille lahendamiseks on vajalik mitme asutuse või nende kaasatud isikute kiire kooskõlastatud tegevus.

Mis on elutähtis teenus?

ülekaalukas mõju ühiskonna toimimisele ja mille katkemine **ohustab vahetult inimeste elu või tervist või teise elutähtsa teenuse toimimist e toimimist**

Mis on elanikkonnakaitse?

Elanikkonnakaitse on ühiskonna kõigi tasandite koostöös elluviidav meetmete süsteem, mille eesmärgiks on kaitsta elanikkonda erinevate hädaolukordade, kriiside ning sõjaliste konfliktide korral.

Elanikkonnakaitse aluseks on inimeste suutlikkus kriisi ajal ennast kuni abi saabumiseni ise kaitsta ja vajadusel üksteist aidata.

Elanikkonnakaitse

1) 7 päeva varu

2) info edastamine, üksteise abistamine, jne

3) elutähtsate teenuste toimepidevus (KOV taristud, haiglad, teed jne); info edastamine; evakuatsioon; varud; kerksuskeskused)

4) tagada elektri, side, toidu- ja esmatarbekütuse ning kaupade, sularaha kättesaadavus.

Inimene

Kogukond

KOV

Riik

**Suur
vihmasadu
Tallinnas
(2004)**

**massirahutus
Tallinnas
(2007)**

Kaitseministeeriumi rünnak (2011)

Stroomi kollektor (2014)

Foto: EeroVabamäg

Võimalikud riskid Eestis:

Elektrikatkestus

**Ohtlikud
ettevõtted**

**Ulatuslik
tulekahju**

Üleujutus

**Pikk kuuma- või
külmalaine
(torm)**

**Nakkushaiguste
epideemia**

**Lennu-, laeva-,
maantee- või
rongiõnnetus**

**Äkkrünnak
Massiline
korratus**

**Tuuma-, keemia-,
kiirgusõnnetus**

RIIGIKANTSELEI

**Plahvatus
Varing**

**Küberrünnak
Sidekatkestus**

Sõjaline rünnak

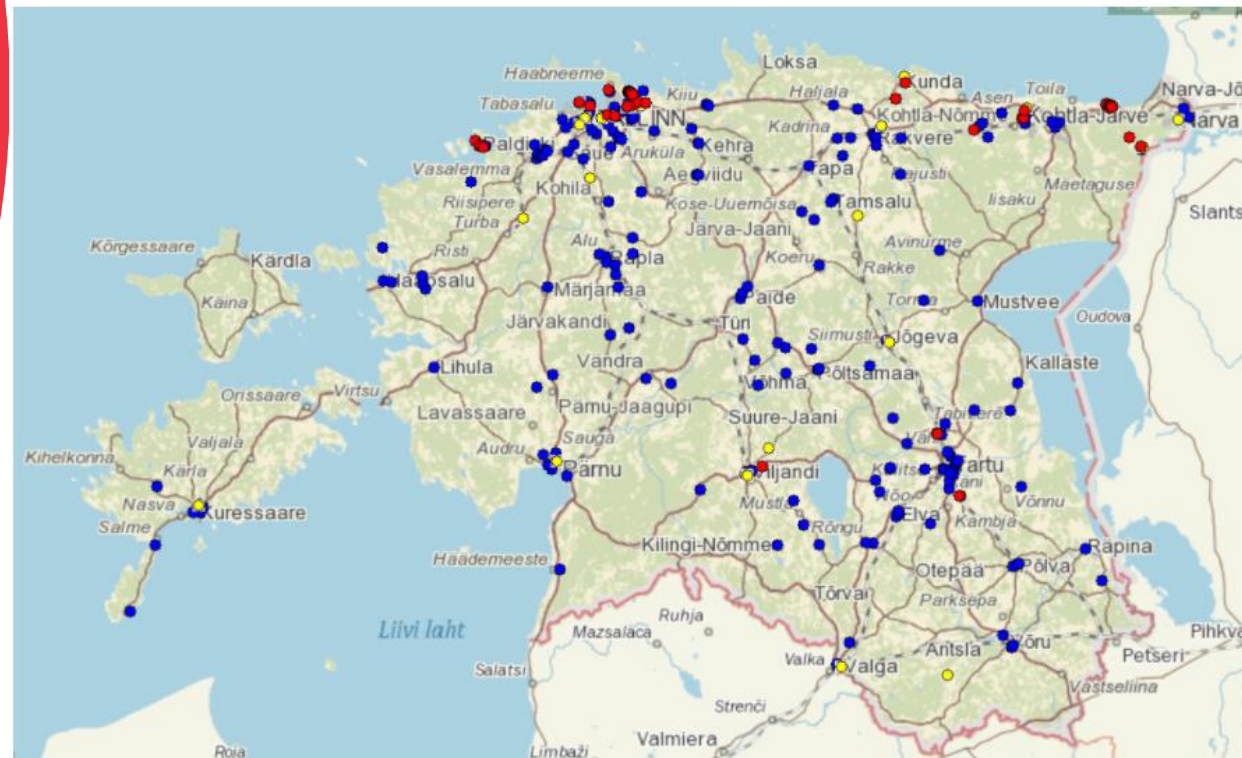
Erinevad ohud/riskid

- rannikureostus, merereostus
- mobiil- ja telefoniside katkestus
- vee- või kanalisatsioonikatkestus
- kaugkütte katkestus
- makseteenuse katkestus
- sularahateenuse häired
- toidu-, ravimite- ja
esmatarbekaupade kättesaadavuse
katkumine
- tervishoiu vältimatu abi
kättesaadavuse katkumine

Miks ma pean valmis olema?

Suurõnnetuse ohuga ja ohtlike ettevõtete kaart.

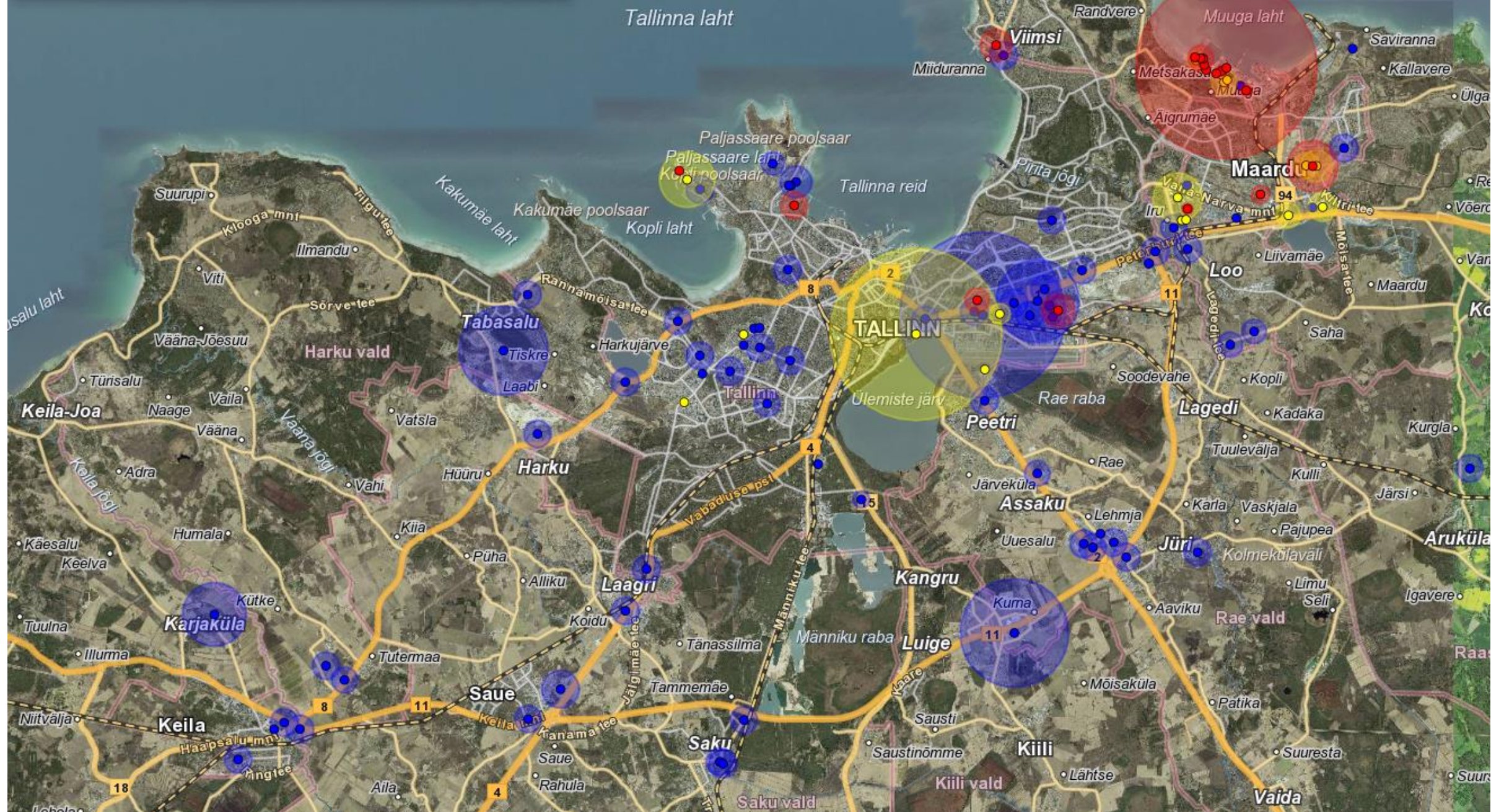

ÜLE-EESTILINE TORMIHOIATUS: oktoober saabub marutuulega (23)

Ohtuleht.ee, 30. september 2019 14:26

Jaga:

MEIE PERE KRIISIPLAAN

Kriisi korral on OLULINE, et oleksid selleks hästi valmistunud – kodused varud on olemas ja kriisiolukordade võimalikud tegevusplaanid lähedastega läbi arutatud.

Järgmised küsimused aitavad Sul oma perega paremini kriisideks valmistuda:

- 1. Millised kriisiolukorrad võivad Sind sinu kodus ohustada?**
(tulekahju, torm, üleujutus, õhusaaste, jne)

- 2. Millised elutähtsad teenused võivad Sinu kodus katkeda?**
(elekter, vesi, kanalisatsioon, küte, telefoniside, jne)

Tallinna
Munitsipaalpolitsei Amet

- 3. Kuidas käitume kriisiolukorras?**
Millised on alternatiivsed lahendused hakkama saamiseks?

A. Kui kodus puudub elekter?

B. Kui kodus puudub vesi ja kanalisatsioon?

C. Kui kodus puudub küte?

VEENDU, ET KÕIK PERELIIKMED TEAKSID:

- 4. Kas ja kus on meie kriisivaru** (vt koduste varude meelespea)

PALUN MÕTLE OMA KODU PEALE!

**MILLISED OHUD/RISKID VÕIVAD SINU PERE JA KODU
OHUSTADA?**

Minu kodu ohud

- Erakordsed ilmastikuolud (torm, pakane)

- Elektrikatkestus

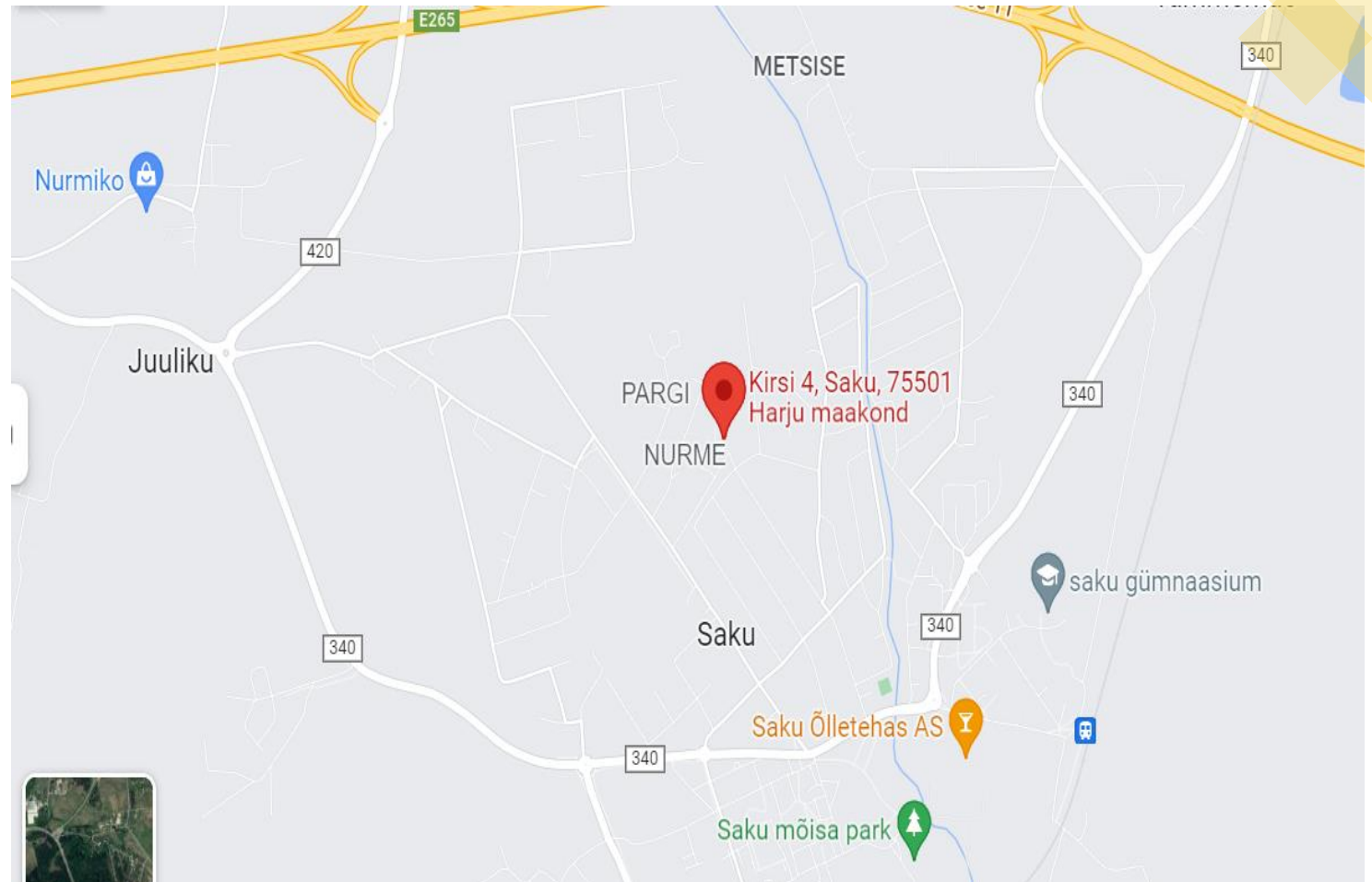
Veekatkestus

Kanaliseatsioonikatkestus

Puudub küte

Ei saa süüa teha

- Tulekahju
- Sõda
- Õhusaaste

RISKIVABA

Kontorid, puhkeruumid, söökla

TOIDUOHUTUSE MADAL RISK

Tootmine: tooraineladud, hooldus, energiatehaste ressursside ruumid

- Ohutusalane juhendamine
- Isikukaitsevahendid kohustuslikud

TOIDUOHUTUSE MADAL RISK

TOIDUOHUTUSE KESKINE RISK
Logistika

- Ohutusalane juhendamine
- Helkurvest/helkurriided ja turvajalatsid kohustuslikud

TOIDUOHUTUSE KESKINE RISK

Tootmine

- Ohutusalane juhendamine
- Isikukaitsevahendid kohustuslikud
- Müts ja habemekaitse kohustuslik
- Ehte kandmise keeld
- Lakitud küüned, kunstküüned ja kunstripsmete keeld
- Käte pesemise/desinfitseerimise kohustus

TOIDUOHUTUSE KÕRGE RISK

Tootmine: tundlike toodete villimine

- Ligipääs eriloal
- Täiendavad hügieeninõuded

PARKLA

- AUTO SISSEPÄÄS
- AUTO VÄLJAPÄÄS
- PARKIMISPLATS
- TÖÖTAJATE PÄÄSLA
- HOONE SISSEPÄÄS
- KOGUNEMISPUNKT
- SUITSETAMISE ALA
- TUALETT RUUM

SÕIDUTE

PIIRATUD TERRITOORIUM

- HELKURVEST
- TURVAJALATSID
- TÖÖRIIDED
- KATTEMÜTS
- KUULMISKAITSEMED

AMMONIAAGIOHT

SAKU ÕLLETEHAS ON OHTLIK ETTEVÕTE, MIS KÄITLUB AMMONIAAKI

Ammoniaagi õnnetuse korral võib tekkida otsene oht. Teie elule ja tervisele, kui Te asute ohu piirkonnas.

ÕNNETUSTE KORRAL:

Ammoniaagi õnnetuse korral käivitub sireen väravas ja töötajad peavad varjuma hoonetesse.

STENAARIUM 1

Stsenaarium: plahvatus ettevõttes, millega kaasneb keemiline reostus

STSENAARIUM: Plahvatus ettevõttes, millega kaasneb õhureostus, kiirgusõnnetus, keemiaõnnetus jne. Tegemist on ohuga väliskeskkonnast (põlengusuitsust tekkiva, keemilise või radioaktiivse saastumise ning plahvatuse mõjudega)

VÄLJAS

- Väldi igasugust kokkupuudet lahtipääsenud kemikaalidega.
- **Kaitse hingamisteid**, pane selleks märg riie suu ja nina ette.
- Autoga liikudes **sule aknad ja lülita välja ventilatsioon**. Õhukonditsioneer lülita siseõhu taasringluse režiimile.
- Kui õnnetuse koht on teada või selgelt näha, **liigu sellest eemale tuule suunaga risti**.
- **Varju** kiiresti lähimasse siseruumi, kuid väldi hoonet, kust kemikaalid lekivad.

SISERUUMIDES

- Püsi siseruumides, kuid ära jää hoonesse, kust kemikaalid lekivad.
- Soovitavalt varju hoone ülemistel korrustel. Mitmed ohtlikud kemikaalid võivad koguneda just madalamatesse kohtadesse, sh keldrisse.
- Sule ukсед, aknad, ventilatsioon ja korstnasiibrid, et välisõhk sisse ei pääseks.
- Ära kasuta lahtist tuld ja ära suitseta. Kemikaalid võivad olla tule- ja plahvatusohtlikud.
- Püsi varjus, kuni ohu möödumisest on teatatud.
- Ametliku korralduse saamisel ole valmis evakueeruma. Pane selleks kokku esmavajalikud asjad.
- Kemikaalide levikust põhjustatud tervisehäirete korral helista hädaabinumbrile 112.

Kuidas kiirgusõnnetuse korral tegutseda?

VÄLJAS

- Radioaktiivselt saastunud aladel **kaitse hingamisteid ja nahka** (märg riie suu ja nina ette, keha üleni katvad riided).
- Ära söö, joo ega suitseta saastunud alal. **Kata avatud kaevud!**
- Varju** kiiresti lähimasse siseruumi. **Too koduloomad siseruumidesse ja kata sööt.**
- Kui oled viibinud saastunud alal, **võta enne siseruumidesse minekut saastega kokku puutunud riided seljast ära**, paki need õhukindlalt kilekotti ja jäta välja. Pese ennast seebiga.

SISERUUMIDES

- Püsi siseruumides ning sule ukсед, aknad, ventilatsioon ja korstnasiibrid
- Vali varjumiseks selline koht, mis on väliskeskkonnast kõige enam ja kindlamalt eraldatud ([keldrikorrus](#), mitme seina taga, akendeta ruum hoone siseosas vmt).
- Tarbi eelnevalt koju varutud pakendatud toitu ja kraani- või pudelivett.
- Jälgi Eesti meediast ametkondade edastatavat ohuteavitust ja järgi käitumisjuhiseid.
- Püsi varjus, kuni ohu möödumisest on teatatud.
- Ole valmis selleks, et sulle võidakse anda korraldus [evakueeruda](#).
- Ühekordse suure kiiritusdoosi korral tekivad mõne päeva jooksul [tervisekahjustused](#), mille sümptomid on näiteks naha punetus, iiveldus ja oksendamine. Kui sul esinevad need sümptomid, anna sellest teada hädaabinumbril 112.

Ulatuslik elektrikatkestus

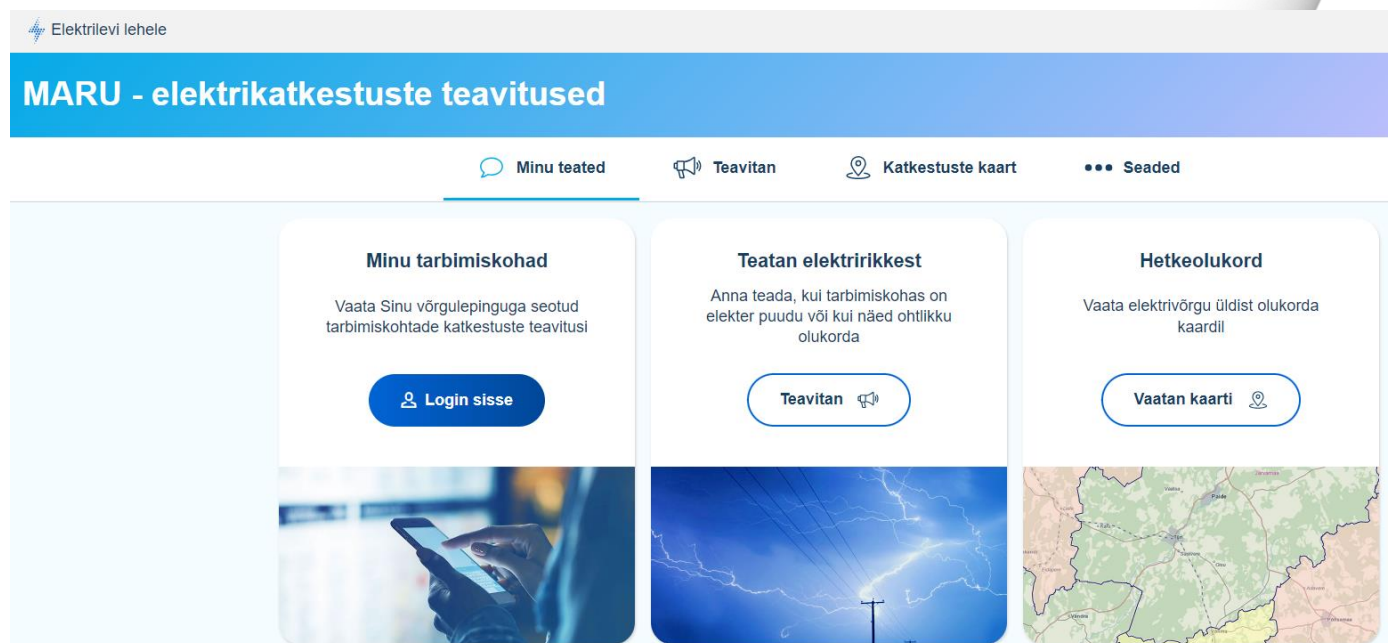
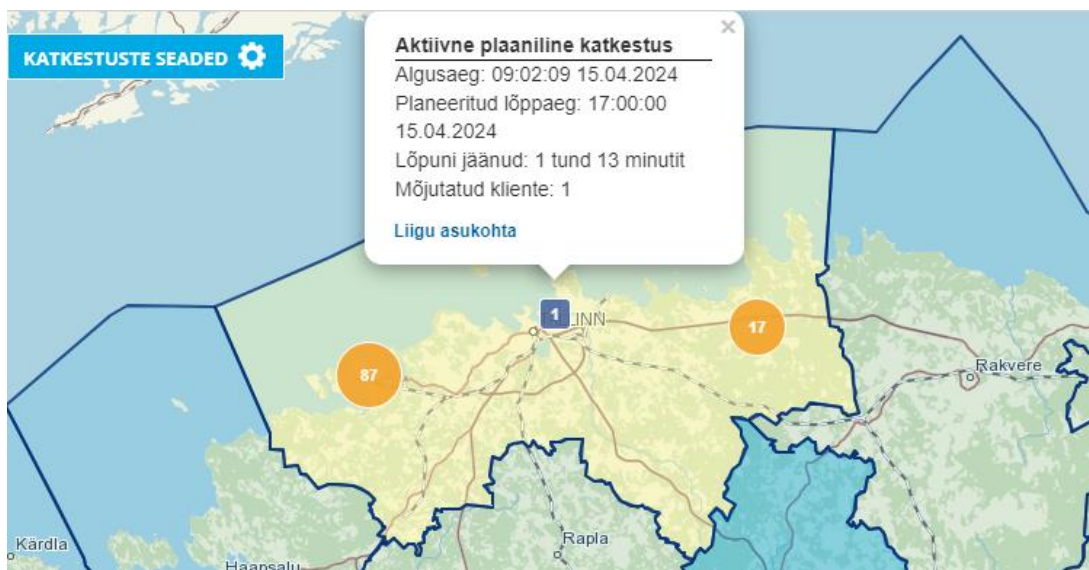
Millised „mugavused“ võivad kaduda?

- ✓ Valgus
- ✓ Soojus
- ✓ Veevarustus ja kanalisatsioon
- ✓ Võimalus poodidest kaupa osta
- ✓ Kütust tankida
- ✓ Kasutada pangateenuseid
- ✓ Telekommunikatsioon
- ✓ Pangateenused

Pikaajalisem elektrikatkestus elumajades ja teistes hoonetes

- Elektrilevi on Eesti suurim jaotusvõrguettevõtte kattes elektrivõrguga 95% Eestimaast
- Elektrilevi kindlustab **elektri olemasolu, osutab elektrivõrguteenust, tagab elektrivõrgu arengu ja toimimise.**
- Madalpinge rikketeated saabuvad elektrilevi juhtimissüsteemi ja ilmuvad rikkekaardile ning **MARU rakendusse** (<https://maru.elektrilevi.ee/>). Klient saab katkestusest vastavasisulise SMS 10-15 min jooksul.

Kaasaskantav Akujaam

Kuumakse al. 12.77€

499,00 € -

30-päeva madalaim hind: 499,00 €

LAOS

🚚 Tarneaeg 2-10 päeva

537 Wh mahutavuse ja 700 W võimsusega BLUETTI EB55 akujaam on väike, kuid suurepärase funktsionaalsusega.

Seda saab kasutada avariitoiteallikana katastroofi ajal ja see on väga kasulik telkimisel, vaba aja veetmisel, aiatöödel ja rõdutöödel.

- 537 Wh PREEMIUM LiFePO4 AKU 2500+ elutsükliga
- Kiirlaadimisel (400 W) kulub EB55 täielikuks laadimiseks vähem kui 2 tundi
- 100 W PD USB-C toiteport

Kui Sul ei ole elektrit?

- Tee selgeks, millised teenused sõltuvad Sinu kodus elektrist? Kas tavapäraselt elektri abil töötavad **uksed ja väravad** on avatavad ka mehaaniliselt?
- Tee selgeks, kas sinu kodus on elektriseadmeid, mis on kriitilise tähtsusega ja vajavad eraldi reservtoiteallikat n: **valve- ja hoiatusüsteemid** katkematu toiteallikaga (UPS- seadmega).
- Tee kindlaks katkestuse ulatus (vaid sinu kodu või laiemalt).
- Katkestusest teata rikketelefon 1343 või MARU rakenduse lehel
- Lülita vajadusel **välja elektriseadmed**.
- Pikaajalise elektrikatkestuse korral liigu oma alternatiivpinnale (suvilasse, lähedaste juurde) või linnaosa valitsusse poole.

Valgusallikad

- Taskulamp (nt. magnetiga kinnitatav).
- Valgustid, mida saab akupangast või vooluvõrgust laadida.
- Matkaja pealamp.
- Päikesepaneelidega laetavad telgivalgustid.
- Vändaga laetavad lambid.
- Akuga lambipirn (6h).
- Küünlad (tikud).
- Välitingimustes tormilatern, õlilamp.

Kui Sul puudub kaugküte?

- Kaugküte on Eestis levinum küteliik, mille osakaal ulatub vähemalt 60% inimesteni.
- Eestis tarbitakse soojust vähemalt 8 kuud aastas.
- Millistest teenustest sõltub sinu kodu kütmine: kaugküte, elektri, torugaasi või vedelkütusega varustamine?
- Keskkütte puhul selgita välja, kas piirkonna kaugküttesüsteem jätkab tööd elektrikatkestuse korral ja kas majasisest tsirkulatsioonpumpa on vaja elektrigeneraatoriga töös hoida?
- Kodus võiks olla vähemalt **üks elektrist sõltumatu kütteseade**, mida saab ohutult kasutada siseruumides (n: gaasikamin, puuküttega pliit või ahi jne.)

Generaator <https://www.rescue.ee/et/asutus-ettevote>

- Varu alternatiivse kütteseadme **küttematerjali** vähemalt nädalaks.

Kui Sul puudub küte?

- Kortermaja püsib kütteta mitu päeva soe.
- Alternatiivse kütteseadme (nt ahi, kamin, pliit, keris) kasuta seda ruumi ja taga soojapidavus.
- Lülita välja **hoone sundventilatsioon, sule uksed, aknad ja tihenda** kohad, kust soojus võib hoonest väljuda.
- **Riietu soojalt.** Püsi pereliikmetega **ühes ruumis.**
- **Soojusta vee- ja kütetorustik riidega.** Vee- ja kütetorustikust vee välja laskmine vähendavad torude külmumisohtu / lase veel kraanist aegajalt voolata.

Katkenud veevarustus

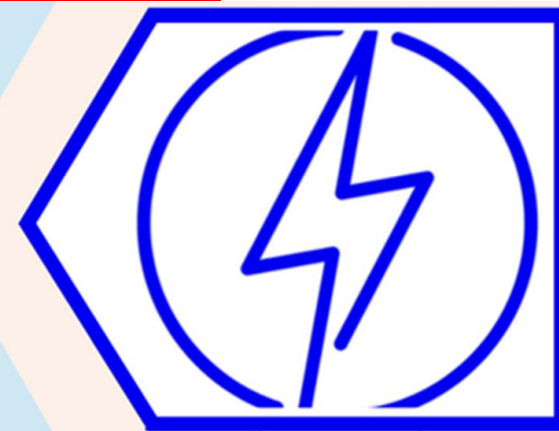
- AS Tallinna Vesi veega varustamise teenuse katkestuse laubatud aeg on 24 h.
- Iga üle 5 h kestva katkestuse puhul varustab AS Tallinna Vesi tarbijaid joogivee paakautodega.
- Tee selgeks kas veevarustus puudub täielikult või vesi ei jõua kõrgematele korrustele?
- Puudub ka kanalisatsioon.
- Üldiste kokkulepete puudumisel võib alumistel korrustel tekkida uputus.

ELEKTRI KATKESTUS

30. mai kell 23:00
kuni

31. mai, kell 03:00

Vääna-Jõesuu külas

VEEVARUSTUSE KATKESTUS

Tingitud elektri katkestusest

Kui Sul pole vett ja kanalisatsioon ei tööta?

- Kas Sinu kodu läheduses on **alternatiivseid vee** saamise võimalusi (allikas, looduslik veekogu, kaev)?
- Hoia kodus **ühe nädala joogivaru**. Jälgi säilivusaega!
- Kui sõltud ühisveevärgist, uuri KOVist, kuidas on kriisi ajal tagatud elanike veevarustus?
- Mõtle läbi **koduloomade** alternatiivne veega varustamine (vihm, sulalumi)
- **Kuivkäimla, veemahuti rent**
- Kokkulepped, kuidas majas kanalisatsiooni kasutatakse

Mida teha katkenud veevarustuse korral?

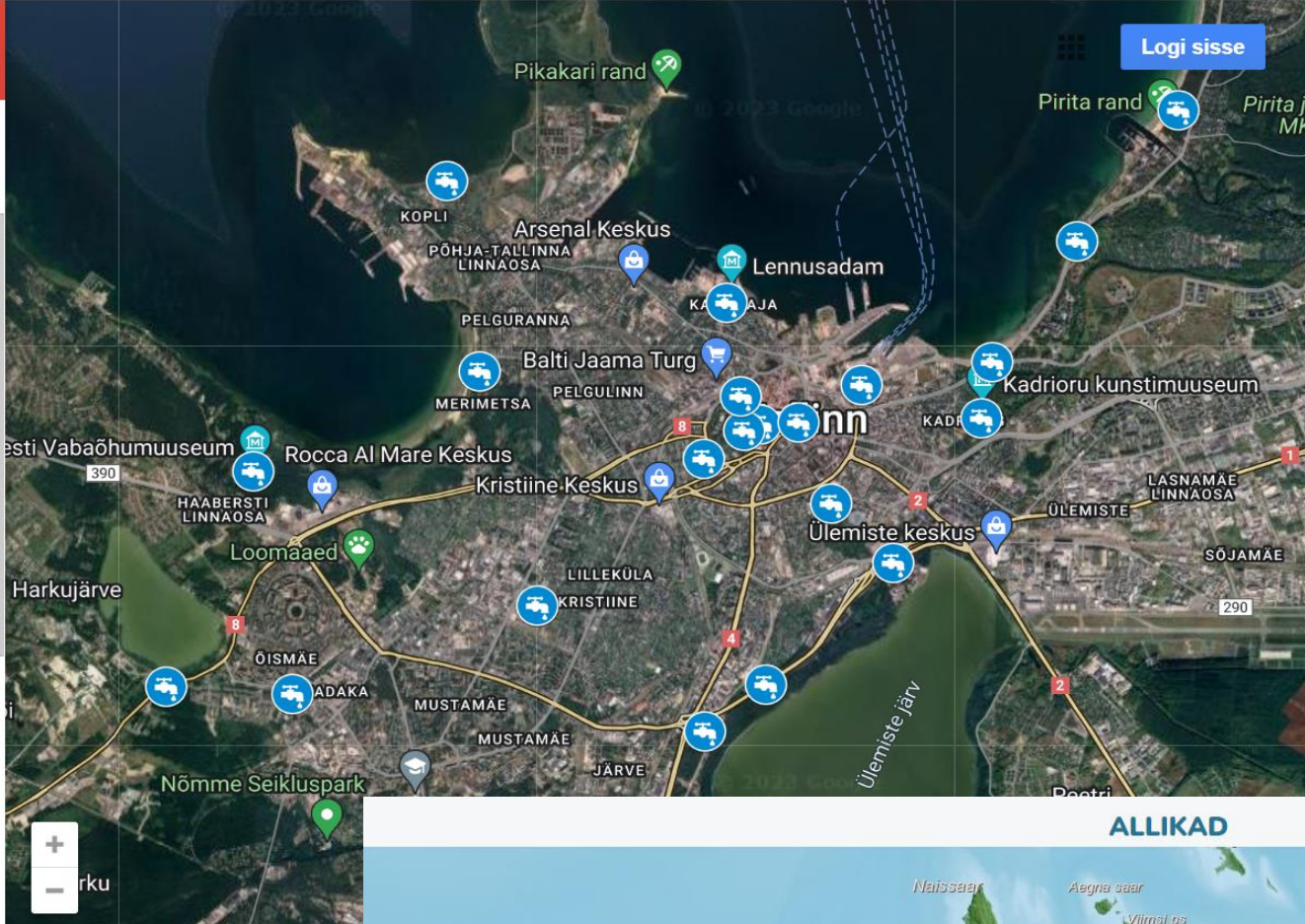
- Kasuta olemasolevat vett kokkuhoidlikult;
- enda pesemiseks kasuta **niiskeid puhastuslappe ja käte desinfitseerimisevahendit**;
- toidunõude pesemise asemel kasuta **ühekordseid nõusid**;
- **prügikotid** tualeti kasutamiseks kuivkäimlana (soovitav on lisada prügikotti ajalehti saepuru või muud imavat materjali).

Veekatkestus

- 3 liitrit vett inimese kohta päevas!
- Veefiltrid (filtriga veekott, matkaja filterpudel, filterkõrs, filterkannud jne).
- Veepuhastustabletid.
- Kaaliumpermanganaat.
- Majapidamispaberi filter.
- Vihmavesi, lahtised veekogud (eelista voolava veega). Keeta 2-3 min.
- Avalikud kaevud ja kraanid.
- <https://allikad.info/> 2500 looduslikku allikat.
- Suure kortermaja torustikus on „tonn“ vett, alumistel korrustel keera kraan lahti.
- WC-poti loputuskasti vesi.

- ✓ Joogiveepunktid
- Harju tänava avalik joogiveekraan
 - Viru tänava avalik joogiveekraan
 - Taani kuninga aia avalik joogiveekraan
 - Kadrioru pargi avalik joogiveekraan
 - Järvevana tee avalik joogiveekraan
 - Kalaranna tänava avalik joogiveekraan
 - Löwenruh pargi avalik joogiveekraan
 - Sepa tänava avalik joogiveekraan
 - Hiiu Rimi avalik joogiveekraan
 - Piiri tänava avalik joogiveekraan
 - Akadeemia ja Järveotsa tee joogiveekraan
 - Stroomi rannahoone avalik joogiveekraan
 - Järvevana tee 3d avalik joogiveekraan
 - Järvevana tee 9g avalik joogiveekraan
 - Lootsi tänava avalik joogiveekraan

<https://www.allikad.info>

Tallinna Vee avalikud joogiveekraanid – Google My Maps

Kui pead erandkorras toitu valmistama?

- Soeta **alternatiivne seade** (grilliseade või matkapliit, mis töötab vedel- või tahkeküttega, gaasipõleti).
- Kasuta leegiga töötavat köögiseadet, näiteks priimust.
- Ära unusta **tuleohutusreegleid**.
- Kasuta toidu soojendamiseks kaminat/kerist.

Stsenaarium 1: kriisiolukorra tõttu ei saa kodust lahkuda.

Stsenaarium 2: toidukaup on poodidest lõppenud seoses varustuse häirete tõttu.

Stsenaarium: katkenud on toidu kätte saamine kauplustest

- **Elanike valmisolek iseseisvaks hakkama saamiseks 7 päeva jooksul.**
- Mõtle läbi, milliseid vahendeid ja varusid vajab su pere, et iseseisvalt ühe nädala jooksul hakkama saada;
- Mõtle läbi, kus ja kuidas varusid hoida, et need oleksid lihtsasti kättesaadavad;
- Uuenda toiduvarusid regulaarselt;
- Varu joogivett ja erinevaid konserve, pakisuppe, püreepulbreid, teraviljatooteid (näiteks küpsised, karamell, müslibatoonid, puuviljad, halvaa, kuivikleib, mesi, kondenspiim), mida saab tarbida ka ilma kuumutamata.

Tegevused toidu kättesaadavuse katkemise korral:

- Kasuta eelnevalt varutud joogivett ja toiduaineid;
- AS Eesti Varude info kohaselt on meie tootmisettevõttes, hulgiladudes ja jaekauplustes enamlevinud toiduainete kaubagruppe mitme kuu tavatarbimise mahus;
- Järgi linnaosa/ linna ja Riigi poolt edastatavat **teavet/hoiatusi ja järgi juhiseid**. Kuivtoidupakke (**Tallinna kriisivaru**) on võimalik saada piiratud koguses linnaosa kerksuskeskuses;
- Hangi infot ametlikest kanalitest.

Toiduained

- Pikk säilivusaeg
- Pere toiduharjumused
- Osa varudest, mis ei vaja eraldi valmistamist ja vajab vähem energiat
- Osa toidust igapäevane (tavapärane)
- Pidevalt vahetuv
- Väikelaste toiduvaru
- Lemmikloomade toiduvaru

Riigi toiduvarud: kõigi Eesti elanikele 5 päevaks!

KODUSTE VARUDE MEELESPEA

JOOGIVESI

- ☐ 3 liitrit inimese kohta ööpäevas

TOIT

Pool varudest ei tohiks vajada valmistamist

- ☐ Konservid
- ☐ Pakisupid
- ☐ Kuivikud
- ☐ Pähtlid, kuivatatud puuviljad
- ☐ Küpsised, maiustued, müslibatoonid, mesi
- ☐ Vajadusel beebitoit

HÜGIEENITARBED

- ☐ Seep
- ☐ Desinfitseerimisvahend
- ☐ Tualettpaber
- ☐ Pabersalvrätid
- ☐ Niisked puhastuslapid
- ☐ Prügikotid (50L)

RAADIO

- ☐ Patareitoitel raadio ja patareid mitmeks kasutuskorraks / päikese- / patarei või dünamoga raadio

SÖÖGIRIISTAD

- ☐ Ühekordsed nõud
- ☐ Konservivajaja

VALGUSALLIKAD

- ☐ Taskulamp ja varupatareid
- ☐ Päikese- / patarei või dünamoga töötav taskulamp
- ☐ Patareitoitel lamp või latern ja varupatareid / petrooleumilamp koos lambiõliga
- ☐ Tormilatern
- ☐ Küünlad
- ☐ Tikud

RAVIMID

- ☐ Retseptiravimid
- ☐ Valuvaigistid
- ☐ Palaviku alandajad
- ☐ Allergiavastased ravimid
- ☐ Seede- / häirete ravimid
- ☐ Põletusvastane vahend
- ☐ Külmetusvastased ravimid

ESMAABI VAHENDID

- ☐ Esmaabivahendite komplekt

TÖÖRIISTAD

- ☐ Nuga
- ☐ Käärid
- ☐ Kleeplint
- ☐ Kile

Vaata lisainfot:
tallinn/kriisiennetus.ee

AKUPANK

- ☐ Laetud akupank mobiilseadmete laadimiseks

KÜTTEMATERJAL

- ☐ Küttepuid
- ☐ Vedelkütus (näiteks generaatorile)
- ☐ Gaas

MUU VAJALIK

- ☐ Sularaha pere vajaduste katmiseks ühe nädala jooksul
- ☐ Mask hingamisteede kaitseks (näiteks tolumask)
- ☐ Tulekustuti ja -tekk
- ☐ Autokütus
- ☐ Vajadusel lemmiklooma toit

OLULISED TELEFONINUMBRID

Hädaabinumber	112
Perearsti nõuandetelefon	1220
Keskkonnainspektsiooni valvetelefon	1313
Elektrilevi rikketelefon	1343
Riigiinfo telefon	1247
Maanteeinfo	1510
Päästeinfotelefon	1524
Politsei infonumber	612 3000
Ilmajaama valvesünoptik	900 10 32

Tallinna
Munitsipaalpolitsei Amet

Ole valmis nädal
aega iseseisvalt
toime tulema!

Sideteenuste katkumine

<https://www.olevalmis.ee/et/juhis/sideteenuste-katkumine>

Kui info ja sidevahendid enam ei tööta?

- Kirjuta kindlasse kohta üles olulisemad **telefoninumbrid**
- Soeta endale patareide, dünamo või päikesepatareidega töötav **raadio**. Kriisiinfot saad kuulata ka **autoraadiost**.
- Soeta **akupank** ja hoia see alati laetuna.
- Säästa mobiiltelefoni ja nutiseadmete akut.

**Kuidas saad
teada, et
tegemist on
ohuga?**

Ohuteavituseks kasutatakse:

- **Meediat**, sh võrgu- ja sotsiaalmeediat; Hangi infot **ametlikest kanalitest** (rahvusring-häälingu kanalid err.ee, Vikerraadio, Raadio 4, ETV ja ETV+).
- Kemikaaliohuga ettevõtetes **hoiatussireene**;
- Mobiiltelefoni **sõnumeid** ja telefoni-kõnesid;
- **Valjuhääldi** ja **ukselt uksele teavitust**
- Võta ohuteavitusi tõsiselt ja järgi juhiseid!

Ohuteavitus – SIREENID

2024 aasta

- 22 asulas
- Elanike teadlikkuse tõstmine

Edasi

sireenid asulatesse,
kus on $>500 \text{ in/km}^2$

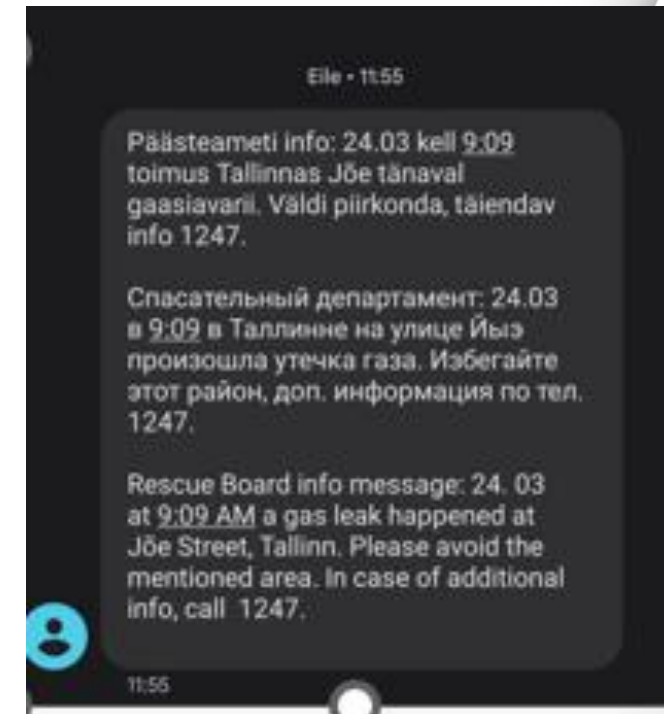
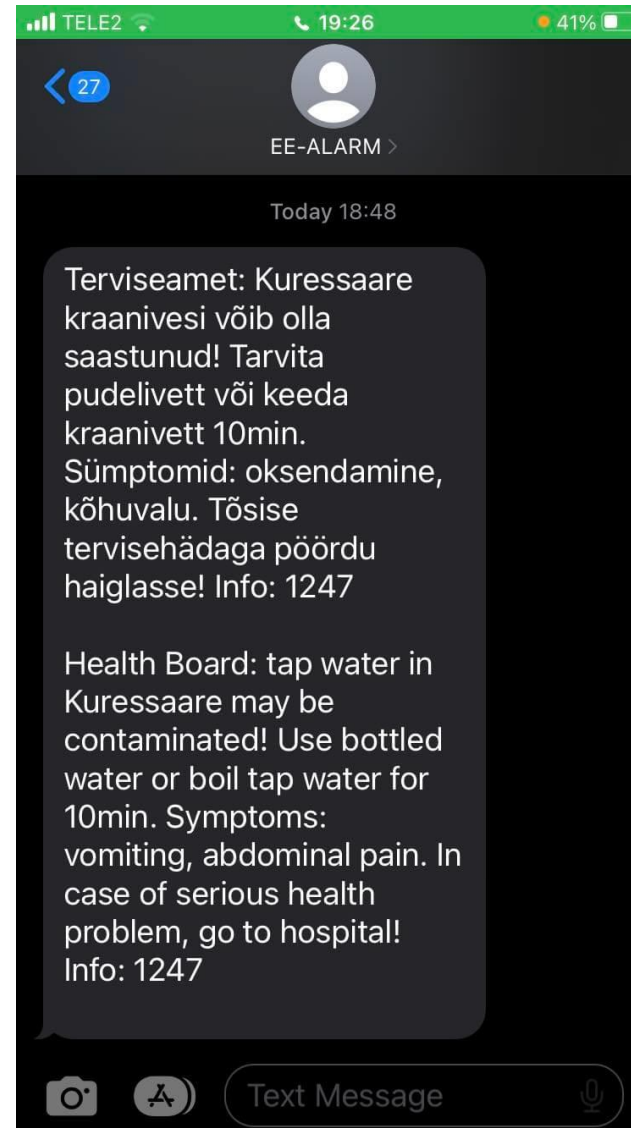
Sireenid

- ✓ Sõjalised ohud + hädaolukorrad (juhtivasutus käivitab).
- ✓ Edastab heli (tõusev-langev) ja sõnalist teksti (käitumisjuhised)
- ✓ Moodne digitaalne süsteem.
- ✓ Koolitused, teavitused, regulaarne testimine (tekib intervall+rutiin)
- ✓ Sireeni käivitumisel aktiveeruvad ka teised teavitused (EE-ALARM, ERR, sotsiaalmeeia, jne)

Ohuteavitus – EE- ALARM

- Kindlaksmääratud maa-alal asuvale mobiiltelefoniteenuse kliendile ja rändlusteenuse kasutajale saadetak juhised ohutuks tegutsemiseks.
- Sõnumi sisu 160 tähemärki.
- Ohuteavitus, käitumisjuhised, viide lisainfo kanalile, ohu lõpu teavitus.
- Sõnumi sisu koostab hädaolukorda lahendav asutus.

OLE VALMIS kriisiäpp – ellujäämistarkus telefonis

- Käitumisjuhised kriiside ja õnnetuste korral
 - Kasulikud numbrid
 - Koduste varude taseme hindamine
 - Küberhügieen ja infosõda
 - Esmaabi
 - Üleelamine
 - Elutähtsate teenuste katkemine
 - Vaimne tervis
 - Avalikud varjumiskohad
 - Sõjalise konflikti korral käitumine
 - Evakuatsioon
 - ...
- NB! Rakendust saab kasutada ilma võrguühendusest

Stsenaarium 1: elumaja/hoone põlengus on saanud korter tule- või veekahjustusi, mille tõttu ei ole elanikel võimalik seal edasi elada.

Stsenaarium 2: elumaja/hoone või selle osa on muutunud mingil põhjusel varisemisohhtlikuks.

Stsenaarium 3: elumajas/hoones on plahvatuse oht või on toimunud plahvatus.

STENAARIUM 3

Stsenaarium 3: elumaja/hoone põleng

- Välju põlevast hoonest kiiresti ja jää välja.
- Kasuta väljumiseks märgistatud evakuatsiooniteid.
- Ära kasuta lifte, tulekahju korral need seiskuvad.
- Ära hakka ennast ohtu seades tuld kustutama ja vara päästma.
- Suitsuses ruumis liigu põranda ligidal.
- Kaitse hingamisteid suitsu ja kuumuse eest, selleks sobib hästi märg riie.
- Suitsuga täitunud ruumi uks ava ettevaatlikult. Värske õhu juurdevool võib leeki plahvatuslikult suurendada.
- Kui näed evakuatsiooniteedel häirenuppu, käivita häire, et teavitada teisi inimesi.
- Kui oled hoonest ise väljunud, teata endast abistajatele, siis ei hakka päästjad sind asjata otsima.

Autonoomse elektritoitega tanklad

<https://www.espa.ee/et/autonoomse-elektritoitega-tanklad>

- Auto kütusepaak olgu pigem pooltäis kui pooltühi.
- Sularaha kütuse eest tasumiseks andmesidekatkestuse korral.
- Eestil on olemas 90 päeva tarbimisvajaduse katmiseks.
- Vedelkütusevaru hoitakse nii Eestis kui Soomes ja Rootsis ja varud on keskuse omad.
- Operatiivteenistuste prioriteetsus.

Varjumine siseruumidesse

Siseruumi tuleb varjuda, kui:

- Sündmus on **ootamatu ning ohtlikust väliskeskkonnast** on vaja kohe pääseda;
- **Oht** on vähene või sündmus lühiajaline;
- **Evakuatsioon** on ohtlik;
- **Ohuala** on suur ning evakueerimiseks ei ole sobivat kohta.

Sobib ruum, kus **pole aknaid** ja on võimalikult vähe tihendamist vajavaid avasid.

Tihenda avad kleeplindi, kile, riidega. liivakottidega.

Lülita välja kõik välisõhku tarbivad süsteemid.

Hoia läheduses patareiraadio ja mobiiltelefon, laadija.

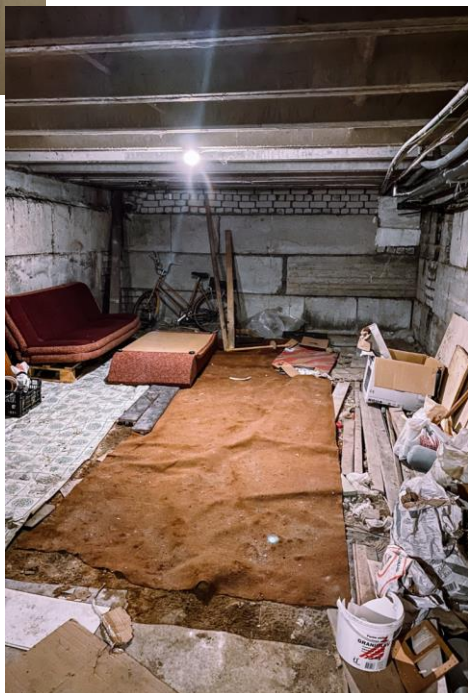
https://xgis.maaamet.ee/xgis2/page/app/paasteamet_varjumiskohad

Avalikud varjumiskohad Tallinnas

- Kristiine linnaosa valitsus, Metalli 5, Kristiine
- Haabersti linnaosa valitsus, Ehitajate tee 109a/1, Haabersti
- Tallinna põgenikekeskus, Niine 2, Põhja-Tallinn
- Salme kultuurikeskus, Salme 12, Põhja-Tallinn
- Pirita linnaosa valitsus, Kloostri tee 6, Pirita
- Pirita majandusgümnaasium, Metsavahi tee 19, Pirita
- Nõmme linnaosa valitsus, Valdeku 13, Nõmme
- Sotsiaalmaja, Pihlaka 12, Nõmme
- Lasnamäe spordikompleks, Pae 1, Lasnamäe
- Tondiraba jäähall, Varraku 14
- Vabaduse väljaku parkla, Vabaduse väljak 9, Kesklinn
- Kaubamaja tunnel, Laikmaa, Kesklinn
- Liivalaia tunnel, Liivalaia 5, Kesklinn
- Balti jaama tunnel, Toompuiestee, Kesklinn
- Margareeta aed Bunker, Pikk 72, Kesklinn
- Margareeta aed Citysec, Pikk 72, Kesklinn
- Kesklinna sotsiaalkeskus, Liivalaia 32, Kesklinn
- Vana rahvusarhiiv, Tõnismägi 16/1, Kesklinn
- Riigi Kinnisvara AS, Lasnamäe 2, Kesklinn
- Mustamäe linnaosa valitsus, E. Vilde tee 118, Mustamäe
- Eakate päevakeskus, Ehitajate tee 82, Mustamäe

Varjumine

- Varju oma kodus.
- Avalik varjumiskoht on linnaruumis viibijatele.
- Min. 0,75m² põrandapinda = 1 inimene.
- Tehke kelder korda ja vabane üleliigsetest asjadest (värvid, lahustid, vanad rehvid).
- Vajalikud varud võtab iga inimene ise kaasa.
- Kui keldrit pole, siis varjuge hoones (akendeta, väike ruum jne).
- Varjumiskoha akende kaitsmine (liiv kotti või padjapüüri, ehitusblokid, 5L kanistrid veega, jne).

21.02.2022

KRIMI

21.02.2022, 12:48

Päästeamet tegeleb Kakumäe pankrannikult leitud lennukipommi hävitamisega, 16 majapidamist peavad evakueeruma (70)

Karoliina Hussar
reporter-toimetaja

Kakumäe ohuala

FOTO: PÄÄSTEAMET

Evakuatsioon

- Evakuatsioon on elanikkonna ajutine ümberpaigutamine ohustatud alalt ohutusse asukohta.
- Riiklik evakuatsiooniplaan valmib 2022.
- KOV evakuatsioonikohti on praegu 4,5% Eesti elanikele.
- Evakuatsioonikohad on kasutatavad ka sõjalise ohu korral.
- Eneseevakuatsioon vs läbiviidud evakuatsioon.
- NB! Mõtle läbi, kas sul on endal varukoht, kuhu minna?

Evakueerumisel:

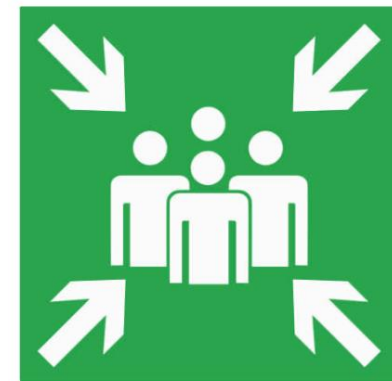
- Järgi ametkondade ja KOV juhiseid, kuula uudiseid.
- Kui vajad evakueerumisel abi, anna sellest evakuatsiooni läbiviijatele teada.
- Kodust lahkumisel lülita välja elekter, sulge aknad ja lukusta ukse, informeeri naabreid, aita abivajajaid.
- Mõtle ka lemmikloomade peale!
- Ära mine koju tagasi enne, kui saad ametliku kinnituse, et see on turvaline.

Ulatusliku evakuatsiooni korraldamine

- Ulatuslikku evakuatsiooni korraldab Politsei- ja Piirivalveamet või Päästeamet.
- Kohaliku omavalitsuse üksus aitab kaasa isikute evakueerimisele ning evakueeritute majutamisele ja toitlustamisele.

Evakuatsioon

<https://www.olevalmis.ee/et/juhis/evakuatsioon>

MINIMUM

- Toiduvaru
- Joogivesi
- Esmaabivahendid
- Hügieenivahendid
- Taskulamp
- Varupatareid
- Päikesepaneeliga akupank
- Kaasaskantav raadio
- Magamiskott
- Dokumendid
- Sularaha
- Taskunuga
- Tikud
- Sööginõud
- Multitööriist
- Märkmik

EDASIJÕUDNUD

- Kaart
- Kompass
- Veefilter
- Kúpsetuskomplekt
- Mineraalvesi
- Telkmantel
- Termos
- Helkurvest
- Soojuspeegeldav kile
- Lebomatt
- Vihmariided
- Tööriistad
- Kirves
- Saag
- Tulepulk
- Traat
- Teip

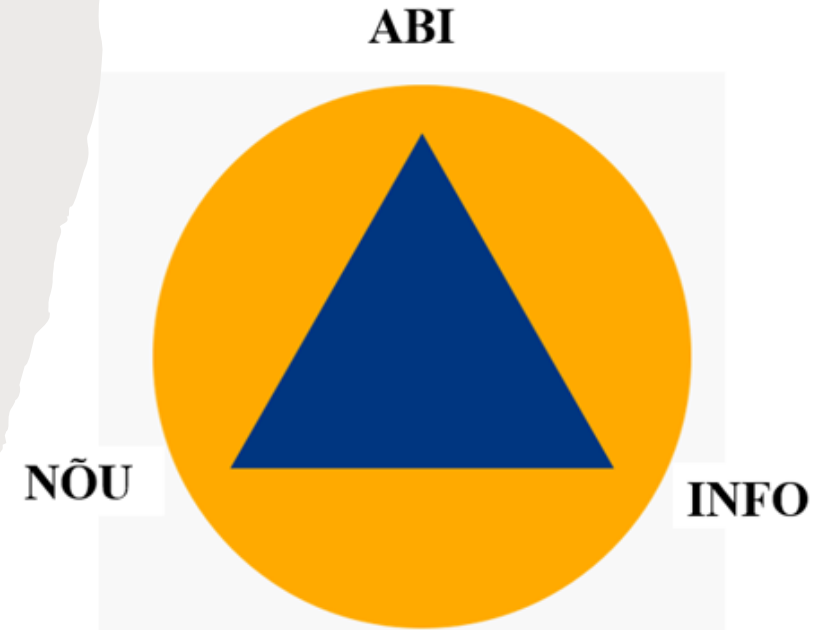

Abi kutsumine

- **Taga enda ohutus** enne abi kutsumist!
- **Helista hädaabinumbrile 112** – ära eelda, et keegi on seda juba enne Sind teinud!
- Veendu, et kõik Sinu pereliikmed **oskavad vajadusel Häirekeskusesse helistada** ning teavad kodust aadressi.
- Õpi hädaabikõne tegemiseks ka **teiste pereliikmete telefone tundma**.
- Tee endale kindlaks, kas ja kuidas on sinu mobiiltelefoniga võimalik tuvastada **sinu asukoht**.
- Kui Sul puudub telefon, **mine abi kutsuma** lähimasse pääste,- politsei- või kiirabiasutusse.

Kerksuskeskus

- keskused, kust inimesed hädaolukorras abi saavad (inimese esmavajaduste tagamine).
- ligipääsetavad hooned, kus inimesed on harjunud käima.
- KERKSUSKESKUS on välistest teenusepakkujatest (elekter, küte jne) sõltumatu hoone, mille katkematult ning jätkusuutlik toimimine on tagatud lokaalsete süsteemide kaudu ning loodud on võimalused inimestele abi, nõu ja info andmiseks, varjumiseks ning ajutiseks ümberasumiseks hädaolukordades ja riigi julgeolekut või põhiseaduslikku korda ähvardavate ohtude korral.

Evakuatsioon

- Koosta hädavajalike asjade nimekiri ja paki evakuatsioonikott ning järgi ametkondade juhiseid!
- Võimalusel lahku ohtlikust kohast ja **peatu lähedaste juures!**
- Võta kaasa:
 - ID-kaart, pangakaart, sularaha, mobiiltelefon, laadija
 - Laste dokumendid, toit, hügieenitarbed, lisariided
 - Magamiskott ja toit vähemalt 3 päevaks

Kui pead 7 päeva iseseisvalt hakkama saama – kodune varu?

- Mõtle läbi, milliseid vahendeid ja varusid vajab Sinu pere, et nädal iseseisvalt hakkama saada?
- Mõtle, kus ja kuidas saad **hoida varusid**?
- Veendu, et Sul on kodus oma **perele joogivett, ravimeid ja toitu vähemalt 7 päevaks**.
- **Vahendid**, mis on mõeldud üksnes kriisijuhtumiks, on soovitatav pakkida eraldi kotti.
- Osa evakuatsiooniks vajalikest vahenditest hoia näiteks autos (**teedeatlas, lumelabidas, soe tekk, telefonilaadija**, jms)
- Ära unusta varusid **regulaarselt uuendada**.

Kokkuvõte

MEIE PERE KRIISIPLAAN

- **Millised kriisiolukorrad võivad Sind ohustada** ning milline on nende mõju pere igapäevaelule?
- Millised teenused võivad kodus katkeda? Millised on **alternatiivsed lahendused**?
- Mõttele läbi, milliseid **vahendeid ja varusid** vajab Sinu pere, et nädal iseseisvalt hakkama saada?
- **Rääkige kodus läbi**, kuidas erinevate ohtude korral käituda ja omavahel **infot jagada**.
- **Võta ohuteavitusi tõsiselt!**
- Veendu, et kodus on olemas vajalikud **varud, joogivesi ja vahendid** hakkama saamiseks.
- Mõttele, kuidas **varusid hoida ja uuendada**.
- Tee kriisideks valmistumisel **koostööd naabrite ja kogukonnaga. Ära ennast ohtu sea....**

Ülesanne 1

Mis ohuga on tegu?

Kuidas käituda sellises ohuolukorras?

Äkkrünnak

- Kui leiad peidupaiga ruumis, lukusta uks ja liiguta ruumis asuv sisustus ukse ette.
- Kustuta ruumis kõik tuled ning hoia eemale udest ja akendest.
- Peidupaika jõudes seadista mobiiltelefon hääletuks ja lülita välja ka vibreerimisfunktsioon.
- Ära paljasta oma asukohta ning ära välju enne, kui oht on möödas ja oled saanud politseilt vastavad juhised.
- Kui oled vahetust ohust eemal, helista hädaabinumbrile 112 ning teavita toimunust ja oma asukohast.
- Hoiata teisi inimesi ohtlikku piirkonda liikumise eest.
- Avalikus ruumis väldi terroriohu hoiatuse korral rahvarohkeid kohti.

Täna!

tallinn.ee/kriisiennetus

Tallinn

